

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ ๑ กันยายน ถึง ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔

1. ลองกอง

มีฝนตกและฝนตกหนักบางพื้นที่

ระยะเก็บเกี่ยว

- โรคราสีชมพู (เชื้อรา *Corticium salmonicolor*)

พบเส้นใยสีขาวของเชื้อราเจริญคลุมกิ่ง หรือลำต้น ต่อมาเส้นใยเปลี่ยนเป็นสีชมพูอ่อนยึดแน่นกับกิ่ง เมื่อเดือนตุลาคมไม่เป็นแผลสีน้ำตาล กิ่งที่เป็นโรครอยดจะเหี่ยว ใบเหลืองและร่วงเป็นหย่อมๆ ต่อมากิ่งจะแห้งตาย

การป้องกัน

1. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูฝน ซึ่งมีความชื้นสูง เมื่อพบอาการของโรค ให้ตัดกิ่งที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก และใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ 85% WP ผสมน้ำชั้นๆ ทาบริเวณแผลที่ตัด หากพบอาการของโรคบนง่ามกิ่ง หรือโคนกิ่งที่มีขนาดใหญ่ หรือบริเวณลำต้น ให้ฉากแผลบริเวณที่เป็นโรคออก แล้วทาบริเวณแผลด้วยสารคอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ 85% WP ดังกล่าวข้างต้น จากนั้นพ่นด้วยสารคอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ 85% WP อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ 62% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์เบนดาซิม 50% WP อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ให้ทั่วต้น โดยเฉพาะที่บริเวณกิ่ง และลำต้น
2. ตัดแต่งกิ่งให้ทรงพุ่มโปร่งพอสมควร เพื่อลดความชื้นสะสม ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการระบาดของโรค

2. มะขาม

ระยะพัฒนาผล

- หนอนเจาะฝัก

ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืนขนาดเล็ก ผีเสื้อเพศเมียวางไข่เป็นฟองเดี่ยวๆ บนฝักมะขาม ตั้งแต่มะขามเริ่มเป็นฝักอ่อน โดยวางไข่บนฝักที่มีรอยแตกหรือรอยหักมากกว่าฝักปกติ เมื่อไข่ฟักเป็นตัวหนอน จะเจาะเปลือกมะขามเข้ากัดกินเนื้อและเมล็ดมะขาม หนอนถ่ายมูลออกมาที่บริเวณปากรูเป็นกระจุกสีน้ำตาล และอาศัยอยู่ในฝักจนกระทั่งเข้าดักแด้ เมื่อออกเป็นตัวเต็มวัยจะบินไปผสมพันธุ์และวางไข่ต่อไป การทำลายในช่วงฝักอ่อนทำให้ฝักแห้งลีบ การทำลายในช่วงฝักแก่ เนื้อในถูกกัดกิน ทำให้ฝักมะขามเสียหาย

การป้องกัน

หมั่นสำรวจและเก็บฝักมะขามที่ถูกทำลายทิ้ง หากพบการระบาด พ่นด้วยสารฆ่าแมลง อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% W/V EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แลมป์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% W/V EC อัตรา

3. แก้วมังกร

ทุกระยะการเจริญเติบโต

- โรคลำต้นจุดสีน้ำตาลและผลเน่า (เชื้อรา *Neoscystalidium dimidiatum*)

อาการเริ่มแรกที่กิ่งและผลเป็นจุดสีเหลือง จากนั้นจะพัฒนาเป็นตุ่มนูนเล็ก ๆ สีน้ำตาลคล้ายสีสนิมเหล็ก บางครั้งพบแผลสีเหลืองฉ่ำน้ำ เมื่ออาการรุนแรงแผลจะเน่า โดยถ้าเป็นที่กิ่งจะทำให้เนื้อเยื่อตรงแผลหลุดเห็นเป็นรู หรือเว้าแหว่ง สำหรับที่ผล ถ้าอาการรุนแรงจะทำให้กลีบผลไหม้แห้ง และผลเน่าในที่สุด

การป้องกัน

1. เลือกใช้ต้นพันธุ์ที่แข็งแรงปลอดโรค
2. ลดการให้ปุ๋ยไนโตรเจน เนื่องจากเป็นพืชชอบน้ำ อาจทำให้พืชอ่อนแอเกิดโรคง่ายขึ้น
3. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อลดความชื้น
4. งดให้น้ำช่วงบ่ายหรือเย็น ให้เฉพาะช่วงเช้า เพื่อลดความชื้นสะสมในทรงพุ่ม
5. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคอย่างระมัดระวังให้มีแผลน้อยที่สุด การตัดแต่งกิ่งควรตัดตรงส่วนที่เป็นรอยต่อของข้อระหว่างกิ่ง นำส่วนที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช โพรคลอราซ 45% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซอกซิสโตรบิน + ไดฟีโนโคนาโซล 20% + 12.5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วต้น ทุก 5-7 วัน จำนวน 4 ครั้ง และพ่นอีกครั้งในระยะติดดอก โดยพ่นให้ทั่วต้น ทุก 7 วัน จำนวน 3 ครั้ง
6. ไม่นำเครื่องมือตัดแต่งที่ใช้กับต้นเป็นโรค ไปใช้ต่อกับต้นปกติ และควรทำความสะอาดเครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ทุกครั้ง

**** ควรหยุดพ่นสารก่อนการเก็บเกี่ยว อย่างน้อย 15 วัน

4. พริก

ทุกระยะการเจริญเติบโต

- โรขาวพริก

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบอ่อน ยอด และดอก ทำให้ใบและยอดหงิกงอ ขอบใบม้วนงอลงด้านล่าง ใบมีลักษณะเรียวแหลม ก้านใบยาว เปราะหักง่าย อาการขั้นรุนแรงส่วนยอดจะแตก

เป็นฝอย ถ้าทำลายดอก กลีบดอกจะบิดแคะแกร็น ชะงักการเกิดดอก หากระบาดรุนแรง ต้นพริกจะ
แคะแกร็น ไม่เจริญเติบโต มักพบระบาดในช่วงที่มีอากาศชื้น โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน

การป้องกัน

1. สุ่มสำรวจพริกทุกสัปดาห์ หากพบอาการใบหงิกม้วนงอลงที่เกิดจากการทำลายของไรขาวพริก ให้ทำการ
ป้องกันกำจัด

2. เมื่อพบการระบาดใช้สารฆ่าแมลง-ไร ที่มีประสิทธิภาพ เช่น อะมิทราซ 20% EC อัตรา 40-60
มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 10-20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพริดาเบน
20% WP อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรมีซีเฟน 24% SC อัตรา 8 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ กำมะถัน 80% WP
อัตรา 60-80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นซ้ำตามการระบาด

5. ผักตระกูลกะหล่ำและผักกาด (เช่น กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก บรอกโคลีผักกาดขาว ผักกาดหัว)

ทุกระยะการเจริญเติบโต

- โรคเน่าและ (เชื้อแบคทีเรีย *Pectobacterium carotovorum* subsp. *carotovorum*)

อาการเริ่มแรก แผลมีลักษณะเป็นจุดฉ่ำน้ำเล็กๆ บนใบหรือบริเวณลำต้น ต่อมาแผลจะขยาย
ลุกลามมีสีน้ำตาลหรือน้ำตาลเข้ม เนื้อเยื่อพืชบริเวณแผลจะยุบตัวลง มีเมือกเยิ้มออกมา และมีกลิ่น
เหม็นเฉพาะของโรคนี้ หลังจากนั้นพืชจะเน่ายุบตายไปทั้งต้น

**** โรคนี้อันตรายมากในฤดูฝน เชื้อแบคทีเรียสาเหตุโรคสามารถเข้าทำลายได้ทุกส่วนของพืช ทั้งที่อยู่ในแปลง
ปลูกและในโรงเก็บ

การป้องกัน

1. ควรเลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคนี้มาก่อน และมีการระบายน้ำที่ดี
2. ก่อนปลูกพืชควรไถพรวนดินให้ลึกมากกว่า 20 เซนติเมตรจากผิวดิน และตากดินไว้นานกว่า 2
สัปดาห์ จะช่วยลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรคในดินลงได้มาก
3. ไม่ควรปลูกพืชแน่นเกินไป เพื่อไม่ให้มีความชื้นสูง เป็นการลดการระบาดของโรค
4. รมด้วยสารเคมีให้ส่วนต่าง ๆ ของพืชเกิดแผล เป็นช่องทางให้เชื้อสาเหตุโรคเข้าทำลายพืช
5. ควรดูแลไม่ให้พืชขาดธาตุแคลเซียม และโบรอน เพราะจะทำให้พืชเกิดแผลจากอาการปลายใบไหม้
และไส้กลาง ทำให้เชื้อสาเหตุโรคเข้าทำลายได้ง่าย
6. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอหากพบต้นที่แสดงอาการของโรค ให้ขุดต้นที่เป็นโรคนำไปทำลาย
นอกแปลงปลูก
7. ทำความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการเกษตรหลังใช้กับต้นที่เป็นโรค

8. หลังการเก็บเกี่ยว ควรไถกลบเศษพืชผักทันที และตากดินไว้ระยะหนึ่งแล้วไถกลบอีกครั้ง เพื่อลดการสะสมของเชื้อสาเหตุโรค
9. แปลงที่มีการระบาดของโรค ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และข้าวโพด เป็นต้น

6. ผักบุงจีน

ทุกระยะการเจริญเติบโต

- โรคราสนิมขาว (เชื้อรา *Albugo ipomoea-panduratae*)

พบจุดสีเหลืองซีดที่ด้านบนของใบ เมื่อพลิกดูใต้ใบจะเห็นเป็นตุ่มนูนสีขาวขนาดเล็ก ซึ่งเป็นส่วนของเชื้อรา ต่อมาตุ่มนูนจะขยายใหญ่ หากมีหลายตุ่มขยายมาชนกัน จะเห็นเป็นปื้นสีขาวขนาดใหญ่ ทำให้ใบบิดเบี้ยว หรือเป็นคลื่นไม่เรียบ ใบเปลี่ยนเป็นสีเหลือง และร่วง บางครั้งพบอาการของโรคที่ก้านใบและลำต้น

การป้องกัน

1. ก่อนปลูกควรไถพลิกกลับหน้าดิน ตากแดด ทิ้งไว้ระยะหนึ่ง และใส่ปุ๋ยขาวเพื่อปรับสภาพดิน
2. ใช้เมล็ดพันธุ์ จากแหล่งที่ไม่มี การระบาดของโรค
3. คลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วยสารเมทาแลกซิล 35% DS อัตรา 7 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม
4. ไม่หว่านผักบุงแน่นเกินไป เพราะจะทำให้มีความชื้นสูง และไม่ควรรีบน้ำจนขึ้นแฉะเกินไป
5. กำจัดวัชพืชในแปลงปลูก
6. ตรวจสอบแปลงสม่ำเสมอ โดยเฉพาะใบล่างๆ เมื่อพบพืชเริ่มแสดงอาการของโรค ตัดส่วนที่เป็นโรค หรือถอนต้น นำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสารแมนโคเซบ+เมทาแลกซิล-เอ็ม 64%+4% WG อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไชยาโซฟามิด 40% SC อัตรา 6 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไชมอกซานิล+แมนโคเซบ 8%+64% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 20-30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วโดยเฉพาะบริเวณด้านใต้ใบ พ่นซ้ำทุก 5 - 7 วัน และควรหยุดพ่นก่อนเก็บเกี่ยวอย่างน้อย 7 วัน
7. หลังการเก็บเกี่ยว ควรนำเศษซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก
8. ในแปลงที่พบโรคระบาด ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน